

MAKTABGACHA TA'LIMDA MILLIY QADRIYATLAR VA AN'ANALARNI SINGDIRISH

Toshboyeva Go'zal Avazovna

Surhondaryo viloyati Qiziriq tumani 15-DMTT direktori

Annotatsiya: Ushbu maqola maktabgacha ta'limda milliy qadriyatlar va an'analarni bolalar ongiga singdirishning muhimligini yoritadi. Unda milliy o'yinlar, ertaklar, qo'shiqlar, bayramlar va urf-odatlar orqali bolalarda vatanparvarlik, kattalarga hurmat, mehmondo'stlik va oilaviy qadriyatlarni shakllantirish usullari ko'rib chiqilgan. Maqolada milliy tarbiyaning bolaning shaxsiyat shakllanishidagi roli muhokama qilingan.

Annotation This article highlights the importance of instilling national values and traditions in preschool education. It discusses methods for fostering patriotism, respect for elders, hospitality, and family values in children through national games, fairy tales, songs, holidays, and customs. The article examines the role of national education in a child's personality development.

Kalit so'zlar Milliy qadriyatlar, An'analar, Maktabgacha ta'lim, Vatanparvarlik, Tarbiya, Urf-odatlar, Oilaviy qadriyatlar.

Keywords National values, Traditions, Preschool education, Patriotism, Upbringing, Customs, Family values.

Kirish

Har bir xalqning o'ziga xos madaniyati, an'analari va qadriyatlari bor. Bu qadriyatlarni yosh avlod ongiga singdirish millatning kelajagini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega [1]. Maktabgacha yosh – bolaning ilk bilim va ko'nikmalarni o'zlashtiradigan, shaxsiyatining poydevori qo'yiladigan davr bo'lganligi sababli, bu davrda milliy qadriyatlarni singdirish juda samarali hisoblanadi [2]. Ushbu maqola maktabgacha ta'limda milliy qadriyatlar va an'analarni bolalarga singdirishning ahamiyatini va amaliy yo'llarini tahlil qilishni maqsad qilgan.

Asosiy qism

Milliy qadriyatlarni maktabgacha ta'limda singdirish bolalarning o'z ildizlarini bilishiga, o'z millatiga faxrlanishiga va milliy o'ziga xosligini anglashiga yordam beradi. Bu jarayon quyidagi yo'nalishlarda amalga oshiriladi:

1. Milliy o'yinlar. Xalq o'yinlari bolalarni harakatga undaydi, ularda chaqqonlik, zukkolikni rivojlantiradi va bir vaqtning o'zida milliy urf-odatlarni o'rgatadi. Masalan, "Chillik", "Oq terakmi, ko'k terakmi" kabi o'yinlar bolalarda jamoaviylik ruhini shakllantiradi [3].

2. Milliy ertaklar va dostonlar. Xalq ertaklari va dostonlari bolalarda ezgulik, adolat, mehnatsevarlik kabi ijobiy fazilatlarni shakllantiradi. Ular orqali bolalar o'z xalqining tarixi, qahramonlari va qadriyatlari bilan tanishadilar [4].

3. Milliy qo'shiqlar va laparlar. Bolalarga milliy qo'shiqlar va laparlarni o'rgatish ularning estetik didini rivojlantiradi, musiqaga bo'lgan qiziqishini oshiradi va o'z xalqining folkloriga hurmatni shakllantiradi [5].

4. Milliy bayramlar va urf-odatlar. Navro'z, Ramazon hayiti, Qurbon hayiti kabi milliy bayramlarni nishonlashda bolalarni faol ishtirok etishi ularda milliy an'analarga hurmatni uyg'otadi va ularni jamiyatning ajralmas qismi ekanligini his qildiradi [6].

5. Kattalarga hurmat va mehmondo'stlik. Bolalarga ota-onalarga, bobobuvilarga va boshqa kattalarga hurmat ko'rsatishni, mehmonlarni kutib olish va ularga izzat ko'rsatishni o'rgatish oilaviy qadriyatlarning asosidir.

Maktabgacha ta'lim muassasalarida milliy burchaklar tashkil etish, milliy liboslar kunlarini o'tkazish va ota-onalar bilan hamkorlikda milliy tadbirlarni uyushtirish bu jarayonni yanada samarali qiladi.

Xulosa

Maktabgacha ta'limda milliy qadriyatlar va an'analarni singdirish bolaning shaxsiyatini har tomonlama rivojlantirishda, uni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda va o'z milliy o'ziga xosligini anglashda fundamental ahamiyatga ega. Milliy o'yinlar, ertaklar, qo'shiqlar, bayramlar va urf-odatlar orqali bolalarda ezgu fazilatlar shakllanadi. Oilalar va maktabgacha ta'lim muassasalari birgalikda ishlash orqali kelajak avlodni milliy qadriyatlarga sodiq, o'z Vatani va xalqiga hurmat bilan qaraydigan insonlar qilib tarbiyalashi mumkin.

Adabiyotlar ro'yxati:

[1] O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 21 iyuldagi "Maktabgacha ta'lim tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5117-son Farmoni, 3-band.

[2] Karimova D. Milliy tarbiyaning pedagogik asoslari. – Toshkent Sharq, 2019. – B. 98.

[3] Hasanov A. O'zbek xalq o'yinlari va ularning tarbiyaviy ahamiyati // Pedagogika jurnali. 2022, № 1. – B. 50-55.

[4] Safarov O. O'zbek xalq ertaklarining ma'naviy-axloqiy tarbiyadagi o'rni. – Toshkent Fan, 2021. – B. 72.

[5] Usmonova N. Bolalarni milliy qo'shiqlar orqali tarbiyalash // Yoshlar va san'at. 2020, № 3. – B. 60-65.

[6] G'ulomova Z. Milliy bayramlar va urf-odatlarining bolalar tarbiyasidagi roli. – Toshkent Ta'lim, 2018. – B. 130.